

روزنامه همدان

روزنامه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران
دوشنبه ۵ دی ۱۴۰۰ جمادی الثانی ۱۴۴۴_۲۶ دسامبر ۲۰۲۲- شماره ۲۰۹۲- سال هفتم
۸ صفحه - قیمت ۲۰۰۰ تومان - ضرب کیفیت ۶۷۴
www.hamdelidaily.ir hamdelidaily@gmail.com newspaper.hamdeli
سردبیر: فضل‌الله یاری
چاپ: ۰۲۱-۴۴۵۳۳۷۲۷۵
نشانی: تهران- میدان انقلاب - خیابان کارگر شمالی- کوچه مهر- پلاک ۶- طبقه اول- واحد ۳
تلفکس: ۰۲۱۶۶۹۸۱۲۷۵ - ۰۲۱۶۶۹۸۱۲۷۱

یادداشت

ضرورت اجماع و پیوند نسل‌ها در جنبش‌های اجتماعی

خود را معین کند. من نوعی گرچه با این نسل فاصله سنی زیادی دارم اما به شخصه به طرز تفکر این نسل جدید که اعتقادی به سپردن سرنوشت خود به شخصیت‌ها ندارد، احترام می‌گذارم و آن را منطقی می‌دانم و از پیدایش چنین نسلی که بشارت دهنده چنین افکاری است استقبال می‌کنم. زیرا تا بوده جامعه ما از کیش شخصیت و حکومت فردی که به هر شکل آن استبداد را به دنبال خواهد داشت، بسی رنج برده و بلایای بی‌شماری را متحمل شده و از نعمت خرد جمعی محروم بوده است. جنبش اجتماعی برای رسیدن به ایده‌آل‌ها و اهداف استراتژیک خود نیاز به به‌کارگیری تاکتیک‌ها و رعایت ضرورت‌ها دارد. در مبارزات اجتماعی بیسن نیروهای حافظ وضع موجود و نیروهای تحول‌خواه رقابت و تلاش برای جذب هر چه بیشتر اقشار مختلف جامعه وجود دارد. هر آنکه بر چم و خم و علائق و سلاقی و روحیات و آداب و رسوم و فرهنگ جامعه آگاهی بیشتری داشته باشد و تاکتیک‌های صحیح به کار برد، نیروی بیشتری را از بین اقشار مختلف جامعه جذب خواهد کرد و زودتر به اهداف خود دست خواهد یافت. براین اساس نسل جوان و پیشرو جنبش اجتماعی ما برای رسیدن به اهداف خود به پشتیبانی و حمایت و پیوند با نسل‌های پیشین از همه اقشار مختلف از قبیل هنرمندان، دانشگاهیان، کارگران، کارمندان و کسبه و... که از وضع موجود ناراضی‌اند، احتیاج دارد. یک جنبش اجتماعی مستلزم اجماع و پشتیبانی همه اقشار جامعه است. بنابراین باید بعضی علائق و سلاقی آن‌ها در برنامه و شعارهای جنبش اجتماعی لحاظ شود. نمی‌توان به طور قطع نظر داد که یک جنبش اجتماعی به‌هیچ‌گونه راه‌بری نیاز ندارد. شوراها هدایت‌گر و هماهنگ کننده یک ضرورت برای دست‌یابی به اهداف جنبش‌های اجتماعی هستند و هیچ‌گونه منافاتی با افکار نوظهور نسل جدید و عقل و خرد جمعی و روش‌های دمکراتیک برای اداره جامعه ندارد. عدم وجود چنین شورای هدایت‌گری باعث بی‌برنامگی، سردرگمی، ناهماهنگی و عدم ابتکار خواهد شد.

جهانگیر ایزدپناه

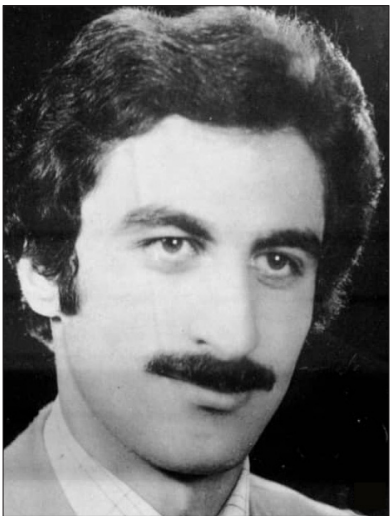
فعال اجتماعی

سطح رشد فکری، علم و آگاهی و دانش آحاد یک جامعه به میزان سطح توسعه و پیشرفت همه‌جانبه، تاریخ، غنای فرهنگی و ادبیات آن و میزان مشارکت مردم آن جامعه در سرنوشت خویش بستگی دارد. نمی‌توان منکر این واقعیت شد که بر اثر وجود زمین و شرایط مناسب بیشتر فیلسوفان و نظریه‌پردازان و اندیشمندان برجسته و شناخته‌شده علوم مختلف از جمله علوم اجتماعی از ممالک غربی‌اند که در زمینه‌های تحقیق و تجزیه و تحلیل صاحب نظرند. در آموختن علم و دانش قومیت و مرزها و تعصب جایگاهی ندارد و ما نمی‌توانیم در آموختن علم و دانش از هر منبعی و هر سرزیمینی اجتناب ورزیم. اما باید در نظر داشت که شرایط اجتماعی و باورهای ما با جوامع غرب هم‌گون نیست. بنابراین برای به‌کارگیری و پیشبرد اهداف اجتماعی و تحولات جامعه خود ناگزیریم که در کاربرد نظرها و تئوری‌های اجتماعی اندیشمندان جهان ویژگی‌ها و فرهنگی و آداب و رسوم و باورهای جامعه خود را هم لحاظ کنیم. گرچه نسیم عصر فرامردن فناوری اطلاعات و دیجیتالی و فضای مجازی مدتی است امثال جامعه ما را نیز فرا گرفته است اما به علوب مختلف از جمله عدم توسعه و پیشرفت مطلوب و ترویج آموزه‌های غیرعلمی با تبلیغات و پشتوانه حکومتی هنوز بین سطح فکر و دانش و بینش مردم ما با جوامع پیشرفته، تفاوت‌های زیادی از جمله فاصله بین نسل جوان جامعه ما با نسل یا نسل‌های گذشته وجود دارد. حتی تفاوت بین نسل جوان ما با نسل پیشین خود آن‌هاست. واقعیتی است که بار اصلی هر جنبش اجتماعی را نسل جوان به عهده دارد. نسلی که اعتقاد به رهبری و تصمیم‌گیری فردی خاص ندارد، نسلی که می‌خواهد آینده و سرنوشت

طاقچه‌نویس

استاد نجات‌اللهی توسط چه کسی کشته شد؟

ردیابی یک شهادت در مکالمه امینی و شاه

پنجم دی ۱۳۵۷ یادآور دو واقعه مهم تاریخ سیاسی کشور است. واقعه اول اعتصابات کارکنان صنعت نفت در جزیره خارک و قطع کامل صادرات تنها منبع درآمد ارزی کشور و واقعه دوم آغاز سومین روز تحسین اساتید دانشگاه‌های تهران در ساختمان مرکزی وزارت علوم و آموزش عالی در خیابان ویلا و به قتل رسیدن کامران نجات‌اللهی به دست عوامل رژیم پهلوی. وقایع مهمی که هر دو، در تاریخ سیاسی آخرین روزهای عمر رژیم پهلوی تأثیر عمیقی گذاشت. سرخ قتل استاد ۲۴ساله دانشگاه پلی‌تکنیک تهران و همچنین قطع صادرات نفت ایران در دی ۱۳۵۷، در مکالمه تلفنی شوند شده محمدرضا شاه با دکتر علی امینی نخست‌وزیر اسبق دربار قابل ره‌گیری است. این فایل صوتی که حاصل شنود سازمان اطلاعات و امنیت کشور با همان ساواک معروف از خانه امینی است، بدون هرگونه حاشیه‌های ماجرا را روایت می‌کند. در ابتدای این مکالمه تلفنی که در آرشلیو اسناد صوتی موسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی کشور بارگذاری و قابل دسترس است، محمدرضاشاه بی‌مقدمه و پریشان موضوع سخنرانی دکتر کریم سنجابی، سیاستمدار و حقوق‌دان کهنه‌کار که پس از دیدار با بنیانگذار جمهوری اسلامی در نوفل لوشاتو در اواخر آبان ۱۳۵۷ پایان عمر رژیم پهلوی را اعلام کرد، پیش می‌کشد. بر اساس اسناد باقی مانده از ساواک که در اختیار است، در روز دوشنبه چهارم دی ۱۳۵۷ اطلاعاتیه‌هایی بر سر و دیوار راهروهای دانشکده پزشکی بیمارستان پهلوی سابق نصب شده بود که در آن از تمامی کارکنان دانشکده خواسته بود برای حمایت و پشتیبانی از استادانی که به دلیل تعطیلی اجباری دانشگاه تهران و حضور نظامی گارد ویژه در دانشگاه تحمّن کرده بودند، هم‌صدا با آحاد جامعه به خیابان رفته و در اعتراض به این رفتار حکومت پهلوی راهپیمایی کنند. در این مکالمه شاه تلاش می‌کند دیدگاه علی امینی درباره سخنرانی کریم سنجابی در جمع کارکنان بیمارستان پهلوی را بداند. سنجابی در این سخنرانی به صورت علنی خواستار تشکیل جمهوری دموکراتیک به جای نظام شاهنشاهی شده بود. علی امینی ضمن اظهار بی‌اطلاعی از این اظهارات بیان چنین سخنانی را اقدام غیرقانونی توصیف می‌کند و در برابر پرسش مشورتی شاه برای دستگیر کردن سنجابی، نظر موافق

داستانک

فیض شریفی

داستان نویسن

صدای زوزه گرگ

چه فراموشی سنگینی، فراموشم مکن. گفتم حالا که بالا آمدیم یادم رفت یکی از جام‌ها را بیاورم، آن خیلی برای من عزیز است. صدای هوهوی سبک، ششغال و زوزه گرگ می‌آمد، ترسیدی، جیغ زدی که تو نرا به خدا، شانه زوزه گرگی به گوش کس نرسید، همین که حرف تو پر زد در آشپانه من. فردا صبح ساعت ده، آن را روی میز کتابخانه گذاشتی و لیخند زدی. از آن به بعد بسود که فهمیدم تو حرف ده، آن را روی میز کتابخانه گذاشتی و لیخند زدی. از آن به بعد بسود که فهمیدم تو حرف نداری، کارهایی می‌کنی گاهی که هیچ کس نمی‌کند. گفتم: ماه‌بانو! دکتر زیبا! اجازه هست از تو خواستگاری کنم؟ خنده را در شیار لبانت مکیدی و گفتی: تحت هیچ شرایطی دیگر ازدواج نمی‌کنم، مگر مغز خر خوردام با یک پسر و این همه مصیبت دوباره از دست عقرب جراه به مار غاشیه پناه بگیرم؟ -یعنی من مار غاشیه هستم؟ -نگرفتی، مقصود من این است که من از دو سوخا گزیده نمی‌شوم، همین جواری که با هم هستیم چه مشکلی دارد؟ مشکلتش این است که من دیگر ترا نمی‌بینم، مشکل این است که تو اکنون خیلی کار داری، فرصت سسر خازندان نداری، مشکل این است که تو نیستی و نمی‌آیی، مشکل این است

نگارخانه

درباره رمان «سال غرب» اثر بریژیت ژیرو

مسئله فقدان زبان

بهدار آویخته، و ساخت دیوار مقایسه کنیم، اگر موتورگازی لئورا که روی جاده لغزنده منحرف شد و هزاران انسان که به خاطر خشونت نابیناس از بین رفتند، باهم بسنجیم، در ادامه داستان ژیرو ما را با سوگواری لورای قصه آشنا می‌کند. دختر نوجوانی که سوگوار برادر کوچکترش است که در یک سانحه موتورسیکلت در گذشته است.»وقتی لئو زنده بسود فکر نمی‌کردم تا این اندازه روی زندگیم تأثیر بگذارد. این چیزها را نمی‌دانستیم. چیزی به من می‌گوید: ما نمی‌توانیم مرده‌ها و کمبودهایمان را باهم قاطی کنیم. در واقع از مرگ برادرم احساس شرم می‌کنم. مرگ معمولی که در تاریخ ثبت نمی‌شود، مرگی که معنای به خصوصی ندارد، یک درام شخصی که کسی مسئول آن نبوده، رویدادی کم‌اهمیت که نماد هیچ چیز نیست به من حس تعلق نمی‌دهد و اجازه نمی‌دهد از هیچ انگیزه‌ای دفاع کنم، احساس بیچارگی می‌کنم. تقریباً احساس گناه دارم از این که از قربانیان تاریخ نیستم، فقط از برادری محروم شده‌ام که در یک تصادف احمقانه با موتور گازی مرده است. پس ساکت می‌مانم چیزی را که هیچ کس نمی‌تواند با آن شریک شود برای خودم نگه می‌دارم، اگر تصادف لئو را با جنگ جهانی دوم و جنون آدولف هیتلر، وجود mine kamp، اتاق‌های گاز، زنان

فریبا ملاعلی‌اکبری

منتقد ادبی

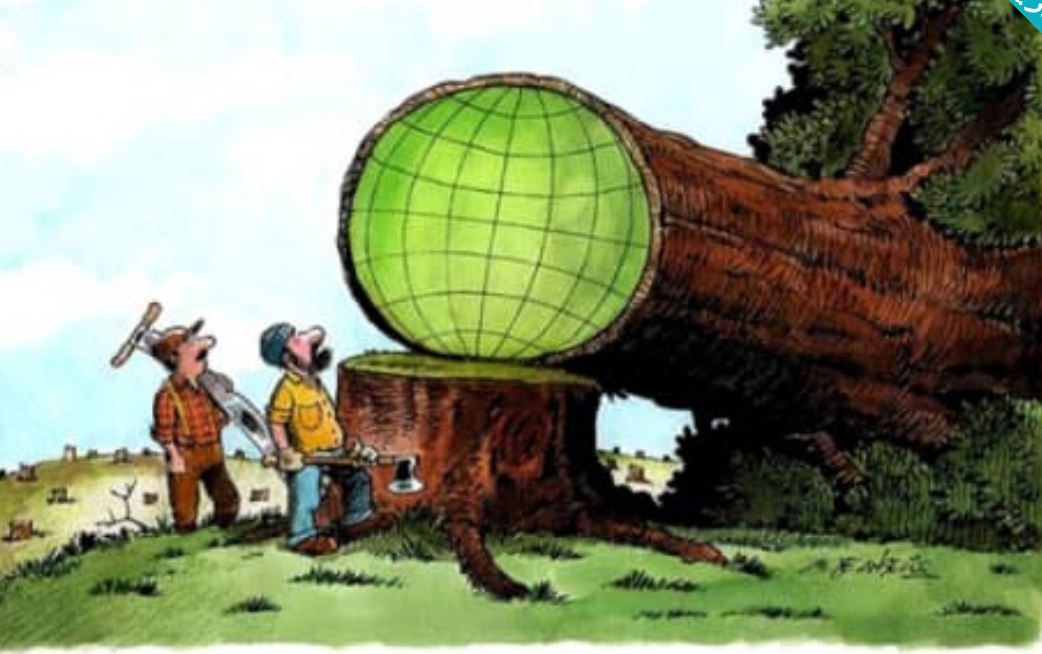
یاد

اکبر رادی؛ پدر نمایشنامه‌نویسی نوین ایران

اکبر رادی نمایشنامه‌نویس و داستان‌نویس معاصر ایرانی متولد ۱۰مهر سال ۱۳۱۸ در رشت است. او تحصیلات خود را در دانشگاه تهران در رشته علوم اجتماعی به پایان رساند. رادی در خانواده متوسطی به دنیا آمد و در شهر رشت بزرگ شد و یازده سال اول زندگی خود را در آنجا گذراند تا اینکه پدرش که صاحب کارخانه شیرینی‌پزی بود، ورشکست شد؛ در نتیجه سال ۱۳۲۹ به همراه خانواده‌اش به تهران نقل مکان کردند. او دوره متوسطه را در دبیرستان فرانسوی رازی به پایان رساند و پس از گذراندن دوره یک‌ساله تربیت‌معلم، به استخدام وزارت آموزش‌وپرورش درآمد. سال ۱۳۴۱ لیسانسش را از گروه علوم اجتماعی دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران دریافت کرد و برای ادامه تحصیل در مقطع کارشناسی ارشد در همان رشته شروع به تحصیل کرد، اما قبل از اتمام دوره فوق‌لیسانسش انصراف داد. او سال ۱۳۵۵ تدریس نمایشنامه‌نویسی را در موسسه تربیت مربی هنری وابسته به وزارت آموزش‌وپرورش آغاز کرد و سال ۱۳۷۲ از آنجا بازنشسته شد و به‌عنوان مدرس آزاد به تدریس نمایشنامه‌نویسی پرداخت. به گفته خودش، با دیدن تئاتر خانه عروسک از شاعر، نمایشنامه‌نویس و درام‌نویس نروژی «هنریک ایبسن» به عرصه تئاتر و نمایشنامه‌نویسی بسیار علاقه پیدا کرد.

دریچه

مارکو دی آنجلیس - ایتالیا

برزانه‌نویس

به هر یک از سایر بندگان حواشی خدمتی متعین است که اگر در ادای برخی از آن تهاون و تکامل روا دارند در معرض خطاب آیند و در محل عتاب مگر بر این طایفه درویشان که شکر نعمت بزرگان واجب است و ذکر جمیل و دعای خیر و اداء چنین خدمتی در غیبت اولی‌تر است که در حضور، که آن به تصنع نزدیک است و این از تکلف دور.

منتق تکلم

برزانه‌نویس: برزانه‌نویس، به نحوه ارائه یک طرح یا پروژه معماری اطلاق می‌شود. این طرح معمولاً شامل نقشه‌هایی است که در آن جزئیات و اطلاعات به صورتی که در عکس زیر مشاهده می‌کنید، مشخص است.

مجازستان

● بابام تو واتس‌اپ به استوری از یه فتوجن چای گذاشته به مامانم نشون دادم گفتم مامان بین بابا چه استوری قشنگی گذاشته. گفت کس پس چرا من هرچی چک می‌کنم واسه من نشون نمی‌ده؟! مامانمو بلاک کرده بود. (Nahal)
● یه دختر بچه زنگ زد گفت الو بابایی؟ گفتم اشتباه گرفتی ولی طوری ذوق‌مرگ شدم که هرچی می‌خواست براش میخریدم. حالا می‌فهمم چرا نقطه ضعف هر پدری دخترشه. (ricardo)
● یه وقتی اگه می‌گفتی کاهو سرم جیغ زده، می‌بردنت تیمارستان، ولی این روزها اگه تعداد زیادی بگن کاهو جیغ می‌زنه، باید به عقیده‌شون احترام بذاریم و گرنه کاهوجیغوفوب محسوب می‌شیم. حکایت نظر جمع... (XIII)
● دادیم اینا از سفرشون پشیمون شدن سه تا بلیط مونده گفتن ما بهیچاشون بریم، بعد الان اسم من سرین، مامانم شکوفه، داداشم که هسالشه اسمش تو بلیط نورالدین. از وقتی بهش گفتیم داره جیغ می‌زنه گریه می‌کنه می‌کنه می‌کنه نمی‌خوام نورالدین باشم!!! (ناموسن ۲۰۰۰)

دقیق‌نویس

ابداع اولین آزمایش ادرار جهان

برای تشخیص سرطان کبد

نخستین آزمایش ادرار جهان که یک فناوری و روش غیرتهاجمی برای تشخیص سرطان کبد است، توسط پژوهشگران اسکاتلندی ابداع شده است. امروزه تشخیص سرطان معمولاً از طریق جراحی، اسکن فراصوت (سونوگرافی) یا آزمایش خون انجام می‌شود که همه این روش‌ها کم و بیش تهاجمی هستند و نیاز به مراجعه به بیمارستان یا انجام عمل جراحی دارند. اما این موضوع ممکن است به زودی تغییر کند. بر اساس یک گزارش جدید، گروهی از پژوهشگران در موسسه پژوهش‌های سرطان بریتانیا در گلاسکو اسکاتلند، زینت‌شناساگری را کشف کرده‌اند که می‌تواند تشخیص سرطان کبد را از روی آزمایش ادرار ممکن کند. دکتر ساوریو تاردینو، پژوهشگر ارشد موسسه پژوهش‌های سرطان بریتانیا می‌گوید: انتظار می‌رود تعداد افراد مبتلا به سرطان کبد افزایش یابد و ما به ابزارهای جدیدی برای یافتن و درمان زودتر این بیماری نیاز داریم. وی افزود: ما از کشف این متابولیت جدید که قبلاً هرگز در پستانداران شناسایی نشده بود، هیجان زده هستیم، چرا که مخصوص نوع خاصی از سرطان کبد و کاندیدی خوبی برای آزمایش‌های تشخیصی است و می‌تواند به راحتی در ادرار شناسایی شود و همچنین به طور بالقوه می‌تواند به عنوان یک نشانگر برای نظارت بر رشد تومورها در سرطان کبد مورد استفاده قرار گیرد. تاردینو همچنین می‌گوید که این گروه پژوهشی پژوهش‌های بیشتری را برای بررسی اینکه این متابولیت در سرطان کبد چقدر زود ظاهر می‌شود و همچنین برای شناسایی این که آزمایش ادرار چقدر زود می‌تواند این بیماری را به طور قابل اعتماد تشخیص دهد، برنامه‌ریزی کرده است. حدود یک چهارم از بیماران مبتلا به سرطان کبد به نوعی از این بیماری مبتلا هستند که در آن رشد تومور نتیجه یک مولکول پروتئینی به نام بتا-کانتینین است. این آزمایش ادرار جدید، این مولکول خاص را شناسایی می‌کند که منجر به یک شاخص موثر سرطان کبد می‌شود. پژوهشگران هنگام مطالعه متابولیتی به نام methylglutamine-N5 که در موش‌های مبتلا به نوع خاصی از تومور کبدی در سطوح بالایی ظاهر می‌شد، به این مولکول برخوردند. اگرچه در حال حاضر هیچ آزمایش ادرار دیگری برای تشخیص سرطان کبد وجود ندارد، اما آزمایش‌های جایگزین امیدوارکننده زیادی در حال توسعه هستند. در سال ۲۰۲۰، آزمایش خون جدیدی معرفی شد که از نمونه‌های ۴۰۰۰ نفر استفاده می‌کرد و می‌توانست بیش از ۵۰نوع سرطان را گاهی اوقات حتی قبل از بروز علائم تشخیص دهد. علاوه بر این، این آزمایش در تشخیص ۱۲نوع از خطرناک‌ترین انواع سرطان، از جمله سرطان لوزالمعده(پانکراس) که معمولاً فقط در مراحل پایانی قابل تشخیص است، دقیق بود. در همان سال یک گروه بین‌المللی از دانشمندان، آزمایش‌خونی را توسعه دادند که می‌تواند پنج مورد از رایج‌ترین انواع سرطان را چهار سال قبل از تشخیص علائم با روش‌های فعلی تشخیص دهد. این آزمایش در حال حاضر می‌تواند سرطان‌های معده، مری، روده بزرگ، ریه و کبد را شناسایی کند. جالب‌تر اینکه در اوایل سال ۲۰۲۲، پژوهشگران لنزهای تماسی غیرتهاجمی را اختراع کردند که هم می‌توانست سرطان را تشخیص دهد و هم ممکن است روزی آن را درمان کند. این فناوری پیشگامانه تاکنون تنها روی سلول‌های آزمایشگاهی آزمایش شده است، اما به محض اثبات بی‌خطر بودن می‌تواند به آزمایش‌های انسانی نیز منتقل شود. این لنزها با شناسایی محصولات جانبی سلولی در اشک‌ها به نام آگزوزوم عمل می‌کنند که گمان می‌رود نشان دهنده رشد تومور در جایی از بدن باشند.